

PM 2 2011-06-21 SLUTLIG BEDÖMNING

Fråga om snedvridning av konkurrensen genom åsidosättande av EU:s statsstödsbestämmelser (otillåtet statsstöd genom kommunal borgen).

Mörbylånga kommun har beviljat Mörbylånga Bostads AB ekonomiska garantier (kommunal borgen) på sammanlagt 460 miljoner kronor, utan att dessa har förhandsanmälts till EU-kommissionen för prövning enligt EU:s statsstödsbestämmelser.

Kommunfullmäktige i Mörbylånga beslutade vid sammanträde den 20 december 2010, KF § 206/10 att tillstyrka höjning av ramen för kommunal borgen för det kommunala bostadsbolaget Mörbylånga Bostads AB med 130 miljoner kronor. Eftersom kommunen tidigare har beviljat bolaget garantier i form av kommunal borgen med 330 miljoner kronor¹, uppgår det lånetak som kommunen således numera garanterar till sammanlagt 460 miljoner kronor.²

Av beslutsmotiveringen framgår att det aktuella beslutet har sin grund i att Landstinget i Kalmar län beslutat att låta bygga en ny hälsocentral i Färjestaden.³ Hälsocentralen, som beräknas omfatta c:a 1.900 kvadratmeter lokalyta ska uppföras på kommunens mark, i hörnet Järnvägsgatan – Granitvägen i centrala Färjestaden, med Mörbylånga Bostads AB som byggherre och ansvarig för utredning och projektering. Landstinget ska, såvitt får förstås, förhyra aktuella lokaler av Mörbylånga Bostads AB.

Styrelsen för Mörbylånga Bostads AB har godkänt byggprojektet, vilket beräknas starta under 2011 med beräknad inflyttning under 2012/2013. I samband med den beslutade hälsocentralen ska även uppföras bostadslägenheter.

Efter förfrågan från landstinget har social- respektive skolnämnden i Mörbylånga kommun ställt sig positiva till att det i samband med etableringen av den planerade vårdcentralen även uppförs en familjecentral.⁴

Några upplysningar till regeringen enligt 6 § lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler har inte lämnats med avseende på kommunens beslutade garantier till Mörbylånga Bostads AB. Det aktuella stödet har således aldrig förhandsanmälts eller godkänts av Europeiska kommissionen (EU-kommissionen) såsom förenligt med vid varje tidpunkt gällande bestämmelser om statsstöd.

Någon borgens- eller annan garantiavgift tas inte ut från Mörbylånga Bostads AB, varken med avseende på den nu i december beslutade garantin, eller på tidigare beslutade garantier. Ett förslag om att ta ut en sådan avgift avslogs av kommunstyrelsens arbetsutskott vid sammanträde den 26 oktober 2010, KS Au § 232/10.

Stödvärdet av det nu beslutade garantibeloppet kan med ledning av gällande beräkningsbestämmelser enligt unionsrätten beräknas till minst 520.000 kronor per år. Med beaktande av samtliga garantier i form av kommunal borgen som Mörbylånga kommun har ställt ut för Mörbylånga Bostads AB kan stödvärdet beräknas uppgå till sammanlagt minst 1,84 miljoner kronor per år.⁵

¹ Se kommunfullmäktige i Mörbylånga, beslut av den 27 november 1995 KF § 119/95; av den 31 maj 1999, KF § 32/99; av den 27 september 2004, KF § 69/04 samt av den 24 september 2007, KF § 153/07.

² Kommunfullmäktiges i Mörbylånga, beslut den 20 december 2010, KF § 206/10, fjärde att-satsen: ”att tillstyrka höjning av ramen för kommunal borgen med 130 miljoner kronor, det vill säga från 330 miljoner till 460 miljoner kronor”.

³ Landstinget i Kalmar län, landstingsstyrelsen, beslut vid ett extra styrelsemöte den 25 augusti 2010.

⁴ Socialnämnden i Mörbylånga, beslut av den 27 oktober 2010 § 147/10 samt Skolnämnden i Mörbylånga, beslut av den 10 november 2010 § 120/10.

⁵ Den redovisade beräkningen har gjort utifrån att någon garantiavgift inte tas ut av kommunen från Mörbylånga Bostads AB samt att det lägsta godtagbara värdet med vilket en sådan avgift ska tas ut, enligt EU-kommissionens tillkännagivande (2008/C 155/02), uppgår till 0,4 procent per år: $130.000.000 \times 0,4 \% = 520.000$; $460.000.000 \times 0,4 \% = 1.840.000$.

Gällande rätt

Enligt nuvarande art. 107.1 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF), tidigare art. 107.1 i EG-fördraget,⁶ är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna. Som exempel på stödinstrument som omfattas av art. 107.1 FEUF kan nämnas bidrag, lån, skattelättnader, borgen och garantier samt kapitaltillskott.⁷

Begreppet statligt stöd i den mening som avses i art. 107.1 FEUF är mer allmänt än begreppet subvention, eftersom det inte enbart omfattar sådana konkreta förmåner som subventioner normalt utgör, utan även ingripanden som på olika sätt minskar de kostnader som normalt belastar företagets budget.⁸

Enligt etablerad gemenskapsrättslig praxis är det inte en åtgärds syfte eller stödgivarens kostnader för stödet som är av betydelse vid bedömningen om denna utgör statligt stöd, utan åtgärdens effekt för stödmottagaren.⁹

Med medlemsstat avses i fördragshänseende inte enbart staten på central nivå utan även regionala och lokala offentliga organ. En kommun ska således jämföras med medlemsstat i den mening som avses i art. 107.1 FEUF, varför åtgärder som innefattar stöd med kommunala medel anses utgöra statligt stöd.¹⁰

Som stöd räknas även åtgärder som riktar sig till den stödgivande myndighetens hel- eller delägda företag. I ett nyligen meddelat avgörande fastställde Kammarrätten i Stockholm att ett av kommunfullmäktige i Stockholm beslutat kapitaltillskott som riktade sig till tre av staden helägda bostadsbolag¹¹ kunde anses innefatta anmälningsskyldigt statligt stöd.¹² Vidare har Kammarrätten i Göteborg funnit att en garanti (kommunal borgen) som beviljades av kommunfullmäktige i Göteborg till ett av staden majoritetsägt kommunalt renhållningsbolag innefattar anmälningsskyldigt statligt stöd.¹³ I båda fallen undanröjde domstolarna kommunfullmäktiges aktuella beslut med stöd av 10 kap. 8 § första stycket punkten 4 kommunallagen (1991:900), såsom stridande mot lag eller annan författning.

Åtgärder som innefattar statligt stöd kan, efter anmälan till EU-kommissionen, under vissa förutsättningar förklaras vara förenliga med den gemensamma marknaden. Ingen annan än EU-kommissionen – eller ytterst EU-domstolen – har emellertid behörighet att bedöma huruvida en planerad stödåtgärd kan anses förenlig med art. 107.1 FEUF. Det ankommer således inte på

⁶ Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) utgör tillsammans med Fördraget om Europeiska unionen (FEU) och Europeiska unionens stadga (EU-stadgan) de s.k. EU-fördragen eller Lissabon-fördragen, vilka med för EU:s medlemsstater bindande verkan trädde i kraft per den 1 december 2009 och därmed ersatte det tidigare EG-fördraget. De tidigare gällande statsstödsartiklarna 87.1 och 88.3 EG har ograverade transformerats som artiklarna 107.1 och 108.3 FEUF.

⁷ Se bl.a. EU-kommissionens beslut mot Tyskland av den 3 juli 1998 avseende statligt stöd, *Stadt Mannheim*, ärende nr C 27/98 (ex NN 41/97) (98/C 207/06).

⁸ Se EU-domstolens dom av den 14 september 2004 i mål C-276/02, *Spanien mot kommissionen*, REG 2004, s. I- 0000, p. 24. Se vidare domstolens dom av den 23 februari 1961 i mål 30/59, *De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg mot Höga myndigheten*, REG 1961, s. 1, p. 39; dom av den 15 mars 1994 i mål C-387/92, *Banco Exterior de España*, REG 1994, s. I-877, p. 13, dom av den 29 juni 1999 i mål C- 256/97, *DM Transport*, REG 1999, s. I-3913, p. 19, samt dom av den 12 december 2002 i mål C-5/01, *Belgien mot kommissionen*, REG 2002, s. I-11991, p. 32.

⁹ Se EU-domstolens dom av den 2 juli 1974 i mål C-173/73, *Italien mot kommissionen*, REG 1974 s. 709, p. 27.

¹⁰ Se EU-domstolens dom av den 14 oktober 1987 i mål C-248/84, *Tyskland mot kommissionen*, REG 1987, s. 4013.

¹¹ Kommunala bostadsbolag har även i prop. 2009/10:185, Allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag och reformerade hyressättningsregler, ansetts i princip underkastade EU:s statsstödsregler. Enbart om företaget tillhandahåller offentligt subventionerade bostäder åt missgynnade medborgare eller socialt utsatta grupper som på grund av bristande betalningsförmåga inte kan skaffa sig en bostad på marknadsvillkor kan undantas från krav på förhandsanmälan, om medlemsstaterna klassificerar de tillhandahållna tjänsterna som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Ett undantag från förhandsanmälan innebär dock inte i sig ett undantag från statsstödsreglerna. Se vidare prop. s. 17 samt art. 2.1 (b) i EU-kommissionens beslut av den 28 november 2005 (2005/842/EG) om tillämpningen av art. 86.2 i EG-fördraget på statligt stöd i form av ersättning för tjänster av allmänt ekonomiskt intresse, punkterna 7 och 16.

¹² Se Kammarrätten i Stockholm, dom av den 16 februari 2009 i mål 4514-07. Avgörandet har ännu inte vunnit laga kraft.

¹³ Se Kammarrätten i Göteborg, dom av den 23 mars 2011 i mål 7739-09. Avgörandet har ännu inte vunnit laga kraft.

medlemsstaternas nationella myndigheter eller domstolar att göra en sådan bedömning. På nationell domstol¹⁴ ankommer det emellertid att pröva huruvida en beslutat åtgärd innefattar statligt stöd, samt om åtgärden skulle förhandsanmälts (notifierats) till EU-kommissionen. Domstolen ska vidare, i fall där anmälningspliktigt statsstöd kan konstateras, medverka till att stödet återförs i avvaktan på att åtgärden eventuellt anmäls (notifieras) och godkänns av EU-kommissionen.¹⁵

För att EU-kommissionen ska förses med ett relevant underlag för sin statsstödsbedömning enligt art. 107.1 föreskriver art. 108.3 FEUF nämligen en allmän anmälningsplikt, s.k. *notifierings-skyldighet*, för medlemsstaternas myndigheter att underrätta (notifiera) EU-kommissionen om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Underrättelsen ska ske i så pass god tid att EU-kommissionen kan yttra sig om de planerade åtgärdernas förenlighet med art. 107.1 FEUF.

Intill dess att EU-kommissionen har godkänt förenligheten av visst förfarande är den berörda myndigheten förbjuden att besluta om eller verkställa den aktuella åtgärden i fråga.¹⁶

Först, för det fall att EU-kommissionen dröjer mer än två månader med att yttra sig över ett notifierat förfarande tillåts den berörda myndigheten besluta om eller verkställa åtgärden i fråga.¹⁷

Alla åtgärder som riskerar att kunna klassificeras som statligt stöd enligt art. 107.1 FEUF måste således som huvudregel notifieras till EU-kommissionen. Undantag från denna notifierings-skyldighet föreligger endast under följande omständigheter:

1. om stödet är av mindre betydelse, d.v.s. värdet av den planerade stödåtgärden under en period av tre (3) beskattningsår understiger 200.000 euro per stödmottagare eller i fråga om ekonomiska garantier (borgen) det garanterade lånebeloppet inte överskrider 1.500.000 euro per företag.¹⁸
2. om stödet omfattas av något s.k. gruppundantag enligt en särskild EG-förordning¹⁹, eller
3. om de s.k. Altmark-kriterierna befinns uppfyllda.²⁰

Undantag från notifieringsskyldighet föreligger även om den föreslagna åtgärden tillhandahålls på marknadsmässiga villkor. Därigenom skulle åtgärden i enlighet med den s.k. *Market Economy Investor Principle* (MEIP) inte betraktas som något statsstöd.

¹⁴ För närvarande utreds inom regeringskansliet vissa frågor om statligt stöd m.m., innefattande bl.a. formerna för en reviderad processordning med avseende på statsstöd, samt formerna för återkrav enligt nationell svensk rätt, se dir 2010:9 jämte tilläggsdirektiv 2011:16. Se även NJA 2009 s. 625, *Stockholm Visitors Board*, där det ansågs ankomma på allmän domstol (tingsrätt) att pröva talan om förbud vid vite mot en kommun och ett kommunalt bolag att utbetala statsstöd i strid med bestämmelserna i (dävarande) artikel 88.3 i EG-fördraget.

¹⁵ Se Europeiska kommissionen, skrivelse av den 19 april 2011 till Sveriges ständiga representation vid Europeiska unionen, dnr. COMP. H3/AMW *2011/038611.

¹⁶ Se EU-domstolens dom av den 11 mars 2010 i mål C-1/09, *SIDE*, REG 2010 s. I-0000.

¹⁷ se Europeiska rådets förordning (EG) nr 659/1999 av den 22 mars 1999 om tillämpningsföreskrifter för art. 93 i EG-fördraget (numera art. 87). Se även Europeiska kommissionens förordning (EG) nr 794/2004 av den 21 april 2004 med genomförandebestämmelser för förordning 659/1999).

¹⁸ Se art. 2.2 samt art. 2.4 (d) läst mot bl.a. punkten 15 i betänkandesatsen, Europeiska kommissionens förordning (EG) nr 1998/2006 av den 15 december 2006 om tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i fördraget på stöd av mindre betydelse (EUT L 379, 28.12.2006), den s.k. *de-minimisförordningen*.

¹⁹ Se Europeiska kommissionens förordning (EG) nr 800/2008 av den 6 augusti 2008 genom vilken vissa kategorier av stöd förklaras förenliga med den gemensamma marknaden enligt artiklarna 87 och 88 i fördraget (den s.k. allmänna *gruppundantagsförordningen*).

²⁰ Se EU-domstolens dom av den 24 juni 2003 i mål C-280/00, *Altmark Trans*, REG 2003, s. I-7747, pp. 87-95 enligt vilken en statlig åtgärd inte omfattas av bestämmelsen om statsstöd i nuvarande art. 87.1 EG (tidigare art. 92.1 EG) i den mån som åtgärden skall anses utgöra ersättning som motsvarar ett vederlag för tjänster som det mottagande företaget har tillhandahållit för att fullgöra skyldigheter avseende allmännyttiga tjänster, när åtgärden i själva verket inte innebär att dessa företag gynnas ekonomiskt och således inte har som verkan att dessa företag får en mer fördelaktig konkurrensställning än konkurrerande företag. EU-domstolen uppställer därvid fyra kriterier vilka samtidigt ska vara uppfyllda. (1) För det första skall det mottagande företaget faktiskt ha ålagts skyldigheten att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, och dessa skyldigheter skall vara klart definierade. (2) För det andra skall de kriterier på grundval av vilka ersättningen beräknas vara fastställda i förväg på ett objektivet och öppet sätt. (3) För det tredje får ersättningen inte överstiga vad som krävs för att täcka hela eller delar av de kostnader som har uppkommit i samband med skyldigheterna att tillhandahålla allmännyttiga tjänster, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid har erhållits och till en rimlig vinst på grundval av fullgörandet av dessa skyldigheter. (4) För det fjärde skall, när det företag som ges ansvaret för att tillhandahålla de allmännyttiga tjänsterna inte har valts ut efter ett offentligt upphandlingsförfarande, storleken av den nödvändiga ersättningen ha fastställts på grundval av en undersökning av de kostnader som ett genomsnittligt och välskött företag som är utrustat med erforderlig utrustning skulle ha åsamkats vid fullgörandet av tjänsterna i fråga, med hänsyn tagen till de intäkter som därvid skulle ha erhållits och till en rimlig vinst.

Avgörande för att ett kapitaltillskott, lån eller ekonomisk garanti till ett företag, i enlighet med MEIP, inte ska betraktas som statsstöd är att åtgärden är av sådan art att en hypotetisk privat ägare (*equivalent market economy investor*) av samma företag skulle kunna antas ha genomfört samma åtgärd. Annorlunda uttryckt: om det är rimligt att anta att skattebetalarna får en rimlig avkastning på sitt satsade kapital betraktas åtgärden inte som statsstöd i unionsrättslig mening.

En bedömning enligt MEIP ska i första hand genomföras för att fastställa om den aktuella åtgärden kan anses marknadsmässigt motiverad. I fråga om garantiavgifter har EU-kommissionen givit tillkänna²¹ att det riskbärande som följer av en beslutad garanti normalt sett ska ersättas i form av en lämplig avgift (s.k. *garantiavgift*) för det belopp för vilket en garanti eller en motgaranti har ställts. Om det pris som har betalats för garantin är minst lika högt som den motsvarande avgift på finansmarknaden, vilken kan fungera som riktmärke, anses garantin inte innehålla något stöd.

För det fall att någon motsvarande garantiavgift som kan fungera som riktmärke för den ifrågavarande åtgärden inte står att finna på finansmarknaden, ska istället den totala finansiella kostnaden av det garanterade lånet, inklusive räntesatsen på lånet och garantiavgiften, jämföras med marknadspriset på ett motsvarande lån utan garanti. Med i beaktande ska dock även tas om den långivande parten hade givit det aktuella lånet utan garantin ifråga. Företag som är i ekonomiska svårigheter eller på obestånd ska som huvudregel inte kunna gynnas genom offentligt finansierade garantier.

EU-kommissionen menar således att det uppkommande stödvärdet av förekommande garantier ska fastställas i varje enskilt fall med avseende på de finansiella konsekvenser som garantin med beaktande av uppställda garantiavgifter medför för mottagaren. Som huvudregel godtar inte EU-kommissionen generella nivåer för garantiavgift, som ska anses motsvara en övergripande norm för hela branscher. När det gäller små och medelstora företag, s.k. SME-företag (*small and medium-sized enterprises*),²² uppställer emellertid kommissionen själv en sådan norm för att åtgärden ska anses affärsmässig enligt EU:s statsstödsbestämmelser.²³ Enligt detta undantag kan en lägsta garantiavgift med minst 0,4 procent enligt kommissionen godtas om företaget uppfyller kraven för att vara ett AAA-klassat s.k. SME-företag.²⁴

En stödåtgärd som av EU-kommissionen bedömts vara oförenlig med art. 107.1 FEUF brukar i litteraturen anges som *oförenligt stöd*, medan begreppet *otillåtet stöd* förbehålls sådana åtgärder där notifiering, trots anmälningsskyldighet enligt art. 108.3 FEUF, inte har skett eller där myndighetens beslut eller verkställighet har kommit att genomföras innan EU-kommissionen har hunnit yttra sig inom föreskriven maximifrist.

Enligt den allmänna lojalitetsplikt som följer av unionsrätten²⁵ ska medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av EU-fördragen eller av åtgärder som vidtagits av unionens institutioner. Medlemsstaterna ska underlätta att unionens uppgifter fullgörs samt avstå från varje åtgärd som kan äventyra att EU-fördragets mål uppnås. Nationella domstolar och andra myndigheter, inklusive kommunala myndig-

²¹ Se art 3.3 jämfört med 3.2 (d) i Europeiska kommissionens till-kännagivande av tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stat-ligt stöd i form av garantier (2008/C 155/02).

²² Med små och medelstora företag (SME) avses enligt art. 2.1 i bilaga I till Europeiska kommissionens rekom-mendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (2003/361/EG) sådana företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år.

²³ Se art. 3.3 jämfört med art. 3.2 (d) i Europeiska kommissionens till-kännagivande av tillämpningen av artiklarna 87 och 88 i EG-fördraget på stat-ligt stöd i form av garantier (2008/C 155/02).

²⁴ Angiven procentsats förutsätter dock att företaget ifråga uppfyller kraven för att vara ett i solvenshänseende AAA-klassat (AAA-rating) s.k. SME-företag. Syftet med denna begränsning är att förhindra att företag som är i ekonomiska svårigheter eller på obestånd ska åtnjuta stöd av allmänna medel.

²⁵ Se art. 4.3 Fördraget om Europeiska unionen – FEU.

heter, har således en på EU-fördraget grundad skyldighet att ex officio iaktta statsstödsreglerna i sin löpande verksamhet.²⁶

För svenskt vidkommande har den aktuella regleringen implementerats genom bl.a. lagen (1994:1845) om tillämpningen av Europeiska unionens statsstödsregler. Enligt 6 § denna lag är kommunerna skyldiga att lämna upplysningar till regeringen om alla former av stöd som planeras och som kan bli föremål för prövning av EU-kommissionen. I nationell domstolspraxis har kommunala beslut som innefattar *otillåtet stöd*, d.v.s. där anmälan till EU-kommissionen inte har skett i föreskriven ordning, ansetts strida mot lag eller annan författning och således kunnat undanröjas med stöd av 10 kap. 8 § första stycket punkten 4 kommunallagen. Även kommunala stödåtgärder som riktar sig till av kommunen helägda kommunala bolag har i svensk rättspraxis ansetts utgöra otillåtet stöd.²⁷

Yttrande

Mörbylånga kommun har beretts tillfälle att yttra sig över en promemoria med en preliminär bedömning som upprättats i ärendet, utan att inom anvisad tid inkomma med något svar.

Bedömning

Konkurrenskommissionen är en oberoende expertgrupp som uppmärksammar och motverkar fall där offentliga organ genom överträdelse av lag, genom subventioner eller genom att blanda samman myndighetsutövning med annan verksamhet snedvrider konkurrensen.

Av utredningen i ärendet framgår att kommunfullmäktige i Mörbylånga har beslutat bevilja det kommunala företaget Mörbylånga Bostads AB ekonomiska garantier (kommunal borgen) på sammanlagt 430 miljoner kronor.

Mörbylånga Bostads AB är i sin kapacitet av ett kommunalt allmännyttigt bostadsbolag inte undantaget från EU:s statsstödsregler.

Den nu aktuella åtgärden, att tillstyrka en höjning av ramen för bolagets kommunala borgen med 130 miljoner kronor, det vill säga från 330 miljoner till 460 miljoner kronor, innefattar en ekonomisk garanti som med beaktande av EU:s statsstödsreglering inte kan anses vara av mindre betydelse. Enbart den garanterade höjningens storlek överskrider väsentligt det maximala värde på 1.500.000 euro (eller c:a 15 miljoner kronor) som konstituerar *de-minimis*.

Någon garantiavgift tas vidare inte ut av kommunen från Mörbylånga Bostads AB, varför den beslutade åtgärden inte kan anses marknadsmässigt motiverad enligt MEIP. Den aktuella åtgärdens stödvärde kan, med utgångspunkt i den garantiavgift som enligt unionsrätten borde ha tagits ut av bolaget, beräknas uppgå till sammanlagt 1,84 miljoner kronor per år, varav 520.000 kronor hänförs sig till den nu beslutade höjningen av kommunens borgensåtagande.

Mörbylånga kommun har inte någon gång lämnat upplysning till regeringen om att kommunen planerat att uppställa ekonomiska garantier för Mörbylånga Bostads AB. De beslutade åtgärderna har därmed heller inte i förväg notifierats till eller godkänts av EU-kommissionen. Kommunfullmäktiges beslut innefattar således ett *otillåtet* statsstöd enligt art. 108.3 FEUF.

Huruvida aktuella stödåtgärder kan vara förenliga med art. 107.1 är det enbart EU-kommissionen som kan bedöma Med beaktande av att bolaget bedriver verksamhet på den allmänna marknaden för förvaltning och upplåtelse av fastigheter för såväl bostadsändamål som för andra ändamål (lokaler) samt att stödvärdet av den beslutade kommunala borgen inte är av rent försumbar betydelse, föreligger det en risk för att kommissionen i sådant fall skulle kunna komma fram till att

²⁶ Jfr förordningen (1988:764) om statligt stöd till näringslivet, senast ändrad genom förordning (2007:804), samt förbudet mot stöd till enskild näringsidkare enligt 2 kap. 8 § andra stycket kommunallagen (1991:900).

²⁷ Beträffande svensk nationell rättspraxis avseende *otillåtet stöd*, se ovan refererade avgöranden av Kammarrätten i Stockholm i mål 4514-07 samt Kammarrätten i Göteborg i mål 7739-09, se även Länsrätten i Blekinge län, dom av den 21 oktober 2008 i mål 316-08. I fråga om *oförenligt stöd*, se Kammarrätten i Sundsvall, dom av den 9 april 2008 i mål 1715-06 samt Förvaltningsrätten i Uppsala, dom av den 16 december 2010 i mål 6694-10 samt av den 4 mars 2011 i mål 4855-10.

kommunens åtgärder även innefattar ett *oförenligt* statsstöd enligt art. 107.1 FEUF. I de delar som borgensåtagandet redan hunnit verkställas kan, vid en sådan utgång, Mörbylånga Bostads AB bli återföringskyldig avseende hela det aktuella stödvärdet, samtidigt som Sverige riskerar att fällas för fördragsbrott i EU-domstolen.

Ett återkrav skulle exempelvis i det aktuella fallet kunna bestå av att Mörbylånga Bostads AB för vart och ett av de år som bolaget har varit i åtnjutande av aktuella garantier tvingas, retroaktivt (maximalt tio år tillbaka i tiden), utge en garantiavgift på minst 0,4 procent av utnyttjat garanti-belopp, med ränta.